

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2024. gada FEBRUĀRIS



MŪZIKA

Liepājas Starptautiskā zvaigžņu festivāla noslēguma koncerts “Verdi Rekviēms”

Piedāvā: VSIA “Liepājas Simfoniskais orķestris”

Norises laiks: 23. martā Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars”; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dzintars Hmieļevskis, e-pasts: dzintars@lso.lv; tel. nr.: 25954279

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://lso.lv/jaunumi/2023/zvaigznu-festivala-nosleguma-skans-verdi-rekviems1>

Liepājas Starptautiskā zvaigžņu festivāla noslēgumā šoreiz dzirdēsīm izcilā itāļu operu ģēnija Džuzepes Verdi “Rekviēmu” – monumentālu garīgās vokāli instrumentālās mūzikas skaņdarbu, kurā komponists ielicis visu savu ģeniālā melodiķa un lielu muzikālo formu dramaturģijas meistara talantu. Koncertā piedalās Liepājas Simfoniskais orķestris un Valsts Akadēmiskais koris “Latvija” ar solistiem Joannu Zavartako (soprāns), Moniku Bohinecu (mecosoprāns), Oleksandru Čuwpilo (tenors) un Rihardu Mačanovski (bass) diriģenta Atvara Lakstīgalas vadībā.

Džuzepes Verdi Rekviēmu mēdz dēvēt par vēl vienu Verdi operu – tik emocionāli spēcīga ir kontrastu pārpilnība, dramaturģiskais spriegums un solobalsu, ansambļu un kora daudzveidīgā saspēle.

Plašāk par Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu: <https://lso.lv/festivali/zvaigznu-festivals>.



Džūkboksa mūzikls “Mežrozīte, pilsētas romance”

Piedāvā: SIA “Operetes teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anda Sirsone, e-pasts: koordinators@operetesteatris.lv, tel. nr.: 28550441

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/dzurboksa-muzikls-mezrozite-pilsetas-romance/>

Jaunībā aizrāvēs ar dziedāšanu, tagad mantotas īres mājas īpašnieks, Raimonds, izveidojis klubu “Pie mežrozītes”. Ilguciema iedzīvotāji to iecienījuši labās mūzikas dēļ, un siltajos

vasaras vakaros āra terasē virmo jautrība un kaislības – un... ne tikai apkārtnes zvirbuliņiem un baložiem... Pienāk vēstule no Venēcijas, un Rīgā ierodas operdziedātāja Eva. Raimonda līdz šim mierīgi ritējušī dzīve iegūst iepriekš neprognozētu pavērsienu. Krāšņa, dzīvespriecīga izrāde, aizraujošs muzikāls stāsts par Evas un Raimonda mīlestības alkām, par piedošanu.

Dramaturģes Daces Micānes-Zālītes jaunradītā libreta vēstījuma pamatā ir Rīgas intelektuāli radošā hipsteru vide, sievietes-māksliniece ar dzīves un karjeras izaicinājumiem un izvēlēm. Atbilstoši džūkboksa mūzikla stilistikai, mūziklā skan tikai populārākie Raimonda Paula hiti: “Laternu stundā”, “Nepārmet man”, “Mežrozīte”, “Tumši zilā”, “Cik klusa nakts”, “Undīne” un citi. Rīgas pilsētas ritmos, cilvēku dzīves motīvus, ievijoties gan vēsturiskā, gan laikmetīgā kontekstā, uzplaukst mežrozītes zieds.



Koncerts “Priecīgi 2 – kopā ar Patrishu, reperi Zelģi un grupu “Citi zēni””

Piedāvā: VSIA “Latvijas Koncerti”

Norises laiks: 6. martā VEF Kultūras pilī; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dārta Gaigala, e-pasts: darta.gaigala@latvijaskoncerti.lv,

tel. nr.: 26698338

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/koncerts-priecigi-2-kopa-ar-patrisu-reperi-zelgi-un-grupu-citi-zeni/>

Koncertā skolēniem tiek piedāvātas trīs muzikālas vienības: divi solisti – dziedātāja Patrisha un reperis Zelģis – un viena grupa – “Citi zēni”. Koncerts veidots poproka mūzikas valodā.

Patrisha jau 16 gadu vecumā piedalījās šova “X Faktors” Latvijas versijā. 2019. gadā kā pirmā mūziķe no Latvijas noslēdza līgumu ar mūzikas izdevniecību “Universal Music Group”, izdodot trīs singlus. Reperis Zelģis izdevis vairākus veiksmīgus singlus, taču lielāku atpazīstamību guvis pateicoties dalībai “371 clique” projektā. Savukārt latviešu hiphopa un poprepa grupa “Citi zēni” atpazīstamību ieguva 2020. gadā ar dziesmu “Vienmēr kavēju”. Grupa uzvarēja Latvijas Televīzijas dziesmu konkursā “Supernova 2022” un pārstāvēja Latviju 2022. gada Eirovīzijas dziesmu konkursā.



TEĀTRIS

Izrāde “Puika ar suni” Žaņa Lipkes muzejā un ierakstā

Piedāvā: Istabas teātris (biedrība “Pusstāvs”)

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika un pēc pieprasījuma; klātienes un digitāla norise

Kontaktinformācija: Alma Kušķe, e-pasts: istabasteatris@gmail.com, tel. nr.: 26418778

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Plašāk: www.istabasteatris.lv

“Puika ar suni” ir neticams piedzīvojumu stāsts par varonīgu puiku vārdā Zigis, kurš kopā ar savu ģimeni un suni Džeri paveica brīnumu, izglābjot daudzus cilvēku dzīvības. Zigis redz un dzird visu, kas viņa mājās notiek, un, kad Zigim paliek bail, viņš slēpjas suņu būdā pie sava uzticamā drauga Džera.

Dziļi zem Džera būdas ir bunkurs, kur Ziga paps slēpj cilvēkus. Šeit, pie Lipkēm, bedri rok dzīvībai, ne nāvei. Te palīdz, nevis dara pāri. Tas ir liels noslēpums, un par to nevienam nedrīkst stāstīt. Zigis mācās saprast pasaules kārtību, uzdod jautājumus un redz, cik svarīga ir cilvēcība vienam pret otru.

Izrāde tapusi pēc Ineses Zanderes grāmatas “Puika ar suni” motīviem, un tajā stāstīts par pazīstamā ebreju glābēja Žaņa Lipkes dēlu Zigfrīdu, kuram bija tikai astoņi gadi, kad viņa ģimene deva patvērumu nacistu vajātajiem ebrejiem.

Klātienēs izrādei ir radīta augstvērtīga alternatīva – video iestudējums “Puika ar suni”. Tas ir uzņemts ar vienu kameru, kas seko aktierim visa iestudējuma laikā, panākot klātbūtnes efektu, it kā video iestudējumā skatītājs pats piedalītos visos notikumos Ķīpsalā, Centrāltirgū, Geto un citās vietās, kur galvenais varonis Zigis nonāk iestudējuma gaitā.



Izrāde “Turi mani cieši”

Piedāvā: Ģertrūdes ielas teātris

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Maija Pavlova, e-pasts: git@git.lv, tel. nr.: 22020616

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://git.lv/lv/shows/view/226>

Lietu nozīmi bieži ieraugām vien brīžos, kad mūsu attiecības ar tām pārtrūkst. Izdegusi spuldzīte, sadragāts viedtālruna ekrāns vai nolūzis kurpes papēdis ļauj apjaust, cik ļoti paļaujamies uz lietām mums apkārt, un atgādina par mūsu savstarpējo atkarību. Izirstot draudzībai, pārtrūkstot ilgstošām attiecībām vai zaudējot tuvinieku, mēs atskārstam ko līdzīgu – šķiršanās ļauj mums ieraudzīt zaudēto un novērtēt to no jauna.

“Turi mani cieši” ir atmiņu ainavas fragments, kurā piedzīvotais atstājis nospiedumus. Tas ir personīgs stāsts par senu šķiršanos un ilgu atvadišanos, kas nepieciešama, lai meklētu jaunus veidus, kā saistīties ar pasauli un atkal būt tās daļai. Izrāde ir veltījums atmiņām, kuras nesam sev līdzī. Tā ir piedošana.



Izrāde “Valmieras puikas”

Piedāvā: VSIA “Valmieras drāmas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, e-pasts: kase@vdt.lv, tel. nr.: 64207335

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://valmierasteatris.lv/izrade/valmieras-puikas/>

Skolās, universitātēs un cietumos – vietās, kur vienkopus pulcējas jauni, gudri un karsti prāti, pamazām briest 1905. gada revolūcija. Valmierā Oša privātā zēnu progimnāzija ir viens no šādiem perēkļiem, un tajā mācās pusaudži, kas ne vien cīnās par meiteņu uzmanību, risina attiecības ar labajiem un sliktajiem skolotājiem un cits ar citu, bet slēpj arī aizliegtu literatūru, apmeklē slepenas meža sapulces un sapņo gāzt valdošo varu.

Valmierā ierodas jauna skolotāja Rita Grava, viņai jāspēj sevi pierādīt gan nevaldāmajiem skolēniem, gan pārējiem skolotājiem. Pamazām viņas acīm paveras jauna, slepena pasaule, par kuras esamību Rita iepriekš pat nenojauta.

Šis ir stāsts par cilvēkiem, kuru dzīves mainīja kāds milzīgs notikums, kas ietekmēja ne vien Valmieras un Latvijas, bet visas pasaules vēsturi.



Izrāde ar detektīva elementiem “Sivēnam pa pēdām”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Leļļu teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, e-pasts: diana@lelluteatris.lv, tel. nr.: 67285418

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Plašāk: <https://www.lelluteatris.lv/lv/izrades/latviesu-trupa/maza-zale/sivenam-pa-pedam>

Oriģinālā izrādes forma ne vien aicinās skolēnus piedalīties īstā izmeklēšanā un asināt kritiskās domāšanas un prāta spējas, bet ļaus arī iepazīt jaunatklātās teātra ēkas aizkulises un publikai slēgto daļu. Dramaturģes Ance Muižnieces radītajā stāstā, ko iestudējis teātra galvenais režisors Edgars Kaufelds, trīs izmeklētāji kopā ar skatītājiem dosies pratināt ļoti īpašus teātra darbiniekus, lai atrisinātu mistisko noslēpumu – kur pazudis sivēns Nuf-Nufs no visiem zināmās izrādes.

Par iestudējumu stāsta Ance Muižniece: “Šajā izrādē domāšana un risināšana ir svarīgākais elements – “Sivēnam pa pēdām” skatītāji tiek aktīvi iesaistīti, un ar izklaides palīdzību tiek rosināta bērnu kritiskā domāšana. Nāksies pamest Mazās zāles krēslu ērto komfortu un doties pusstundu garā ceļojumā pa teātri. Būs grūti, bet būs arī aizraujoši, un (cerams) izrādes beigās noziegums tiks atrisināts!”



CIRKS

Muzikāla cirka izrāde “Es nevaru ciest, ka viņi ēd tik skaļi”

Piedāvā: SIA “Lielais Dzintars”

Norises laiks: 26. aprīlī Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars”; klātienes norise

Kontaktinformācija: Sanija Tamuža-Širmāne, e-pasts: sanija.tamuza-sirmane@lielaisdzintars.lv, tel. nr.: 20054573

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://lielaisdzintars.lv/lv/kalendars/pasakums/es-nevaru-ciest-ka-vi-i-d-tik-ska-i>

Izrāde vērs uzmanību uz to, kā pusaudži reflektē par apkārtējo pasauli. Sadzīvīskie sīkumi piepilda lielāko daļu mūsu ikdienas, bet pusaudžu vecumā ierastās un pazīstamās lietas nereti izraisa konfliktus ar apkārtējiem – par to, ka kāds pārāk skaļi ēd, velk drēbes kaitinošā krāsā vai tur pildspalvu citādāk kā mēs gribētu. It kā muļķīgi, bet katrs no mums ir bijis situācijā, kad šādi sīkumi izprovocē uz pārspīlētu rīcību vai domām.

Uzveduma dramaturģisko koncepciju veidojusi dramaturģe Ance Muižniece, bet scenogrāfiju un tērpus – scenogrāfe Pamela Butāne. Savukārt muzikālo programmu veido četri skaņdarbi,

kurus radījuši komponisti – Kristis Auznieks, Platons Buravickis, Linda Leimane un Santa Ratniece. Četrās ainās tos uz skatuves izspēlē un atspoguļo pieci cirka mākslinieki un pieci mūziķi.

Caur mūziķu un cirka mākslinieku mijiedarbību uz skatuves tiks izspēlēts indivīdu attīstības ceļš līdz sevis un pasaules pieņemšanai.



DEJA

Latvijas Nacionālās operas un baleta repertuāra izrādes

Piedāvā: VSIA “Latvijas Nacionālā opera un balets”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Latvijas Nacionālās operas un baleta informācija, e-pasts:

biletes@opera.lv, tel. nr.: 67073705

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.opera.lv/lv/skolas-soma/>

Latvijas Nacionālā opera un balets ir vienīgais operu un baletu repertuārteātris Latvijā. Latvijas Nacionālā opera un balets pilda Valsts teātra funkcijas operas un baleta žanra popularizēšanai un attīstībai.

Visas Latvijas Nacionālās operas un baleta repertuāra izrādes ir iekļautas programmas “Latvijas skolas soma” satura piedāvājumā, tikai jāizvēlas sev interesējošo. Repertuārs un operu un baletu izrāžu apraksti pieejami Operas mājaslapā: <https://www.opera.lv/lv/>.



VIZUĀLĀ MĀKSLA

Izstāde un tās pavadošā programma “Starp mums viss labi”

Piedāvā: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 31. martam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Kuratore Andra Silapētere, e-pasts: info@lcca.lv, tel. nr.: 29867131, 67039282

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://lcca.lv/lv/izstades/izstade-un-publiska-programma--starp-mus-viss-labi-/#izstade>

Izstāde aktualizē dzimtes un kvīriskā diskursu mijiedarbībā ar sociālpolitiskajiem kontekstiem sabiedrībā, identificējot plaissas starp identitātēm, minoritātēm un dažādām paaudzēm. Vienlaikus tā problematizē to, kā tiek stāstītas un dokumentētas gan individuālās, gan LGBTQ+ kopienas vēstures, un kā iesakņojušies pieņēmumi liek normalizēt un attaisnot vardarbību un neiecietību.

Caur atšķirīgu paaudžu mākslinieku, pētnieku un kuratoru interpretācijām projekts aicinās domāt ārpus idejas par identitāti kā ko pastāvīgu un stabilu, vērsoties pret aizspriedumiem un bailēm no citādības.



Anša Rozentāla personālizstāde “Skats Apkārt”

Piedāvā: Rīgas Mākslas telpa

Norises laiks: Saskaņa ar darba laiku līdz 31. martam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izstāžu zāles informācija, e-pasts: makslastelpa@riga.lv, tel. nr.: 67026726

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://makslastelpa.riga.lv/Aktualas-izstades/>

Izstāde “Skats Apkārt” iepazīstina apmeklētājus ar mākslinieka jaunāko gleznu sēriju, kurā autors pēta ainavu žanra transformāciju caur laikmetīgās mākslas prizmu. Izstāde ir kā sava veida vizuāla eseja, kurā Ansis Rozentāls skaidros savu redzējumu par ainavu, tās lomu viņa dzīvē un vienlaikus dabas mūžīgo un mainīgo būtību. Viņa darbos ir redzama izteikta otas triepienu klātbūtne un intensīva krāsu izmantošana, kas veido dinamisku un dzīvīgu vizuālo valodu.

Izstādes nosaukums “Skats Apkārt” atspoguļo šo daudzveidību un aicina skatītāju izzināt apkārtējo vidi, pievēršot uzmanību gan plašumam, gan sīkām detaļām. Savos darbos mākslinieks apvieno klasiskos glezniecības elementus ar eksperimentālām tehnikām un medijiem, lai atklātu ainavu kā simbolisku un emocionālu telpu. Skatītājiem tiek piedāvāta iespēja piedzīvot un interpretēt šos darbus, kas ir gan vizuāli pievilcīgi, gan domāšanu stimulējoši, veicinot padziļinātu izpratni par ainavu glezniecību kā mākslas formu.



Izstāde “Es dzīvoju krāsās”

Piedāvā: Mākslas centrs “Zuzeum”

Norises laiks: Saskaņa ar darba laiku līdz 28. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Mākslas centra informācija, e-pasts: hello@zuzeum.com, tel. nr.: 28385748

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://www.zuzeum.com/exhibitions/izstade-es-dzivoju-krasas>

Izstādē tiks eksponēti 30 mākslas darbi no Zuzānu kolekcijas, kas radīti laikā no 1936. līdz pat 1990. gadam un ļauj ielūkoties dažādos Rūdolfa Piņņa daiļrades posmos. Izstādes kuratore ir Dace Lamberga, izstādes scenogrāfs – Reinis Liepiņš un arhitektu birojs “Sudraba Arhitektūra”.

Izstādes kuratore Dace Lamberga raksta: “Rūdolfs Pinnis (1902–1992), viena no spilgtākajām personībām latviešu 20. gadsimta glezniecībā, allaž ir fascinējis ar savas daiļrades temperamentīgo krāsainību, ar simtprocentīgo, nenogurstošo atdevi radošajam mērķim. Mūsdienai cilvēkam Zuzānu kolekcijas izstāde “Es dzīvoju krāsās” ļauj atklāt meistara drosmīgi daudzveidīgos meklējumus vairāk nekā 50 gadu garumā.”

Šīs izstādes laikā izstāžu zālē darbosies mākslas mediatori, ar kuriem varēs apspriest un diskutēt par izstādītajiem mākslas darbiem. Projekta publiskās programmas ietvaros norisināsies dažādas darbnīcas, lekcijas un sarunas, ar kurām varēs iepazīties mākslas centra mājaslapā.



Izstāde “Kur lai paslēpjas?”

Piedāvā: Mākslas centrs “Zuzeum”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 19. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Mākslas centra informācija, e-pasts: hello@zuzeum.com, tel. nr.: 28385748

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.zuzeum.com/exhibitions/izstade-kur-lai-paslepjas/>

Izstādē skatāmi vairāk kā 350 padomju okupācijas gados tapuši Latvijas mākslinieku mākslas darbi no Zuzānu kolekcijas, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, privātajām kolekcijām, kā arī Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva materiāli.

Kā attēlot veselu laikmetu vienas telpas ietvaros? Kā attēlot mākslinieka personības spēku vai nespēku pretoties vai sadarboties ar okupācijas varu viena laikmeta ietvaros? Izstādes scenogrāfijā šos jautājumus risina arhitekts Reinis Liepiņš. Lai esences formātā izsekotu mākslas mantojumam gandrīz piecdesmit gadu garumā, kuratore Sandra Krastiņa izstādē izceļ artefaktus no dažādām mākslas disciplīnām: glezniecības, grafikas, tēlniecības, grafiskā dizaina, plakāta, fotogrāfijas, unikālā un rūpnieciskā dizaina.



Konkursa “Kim? Open Call 2023” laureāšu izstāde

Piedāvā: Laikmetīgās mākslas centrs “Kim?”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 25. februārim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://kim.lv/lv/>

Laikmetīgās mākslas centrā vienlaikus skatāmas trīs “Kim? Open Call 2023” laureātu izstādes. Konkursā pirmo reizi par laureātiem tika paziņotas trīs atsevišķas izstāžu ieceres – Annemarijas Gulbes izstāde “Gribi tici, gribi netici”, Karlīnas Mežeckas “Trausluma arhīvs”, kuratore Žanete Liekīte, un Ievas Jakušas un Gundegas Straubergas izstāde “Mazcenās Rīga”. Laureāšu darbus vieno tas, ka caur tiem visiem dažādos veidos tiek reflektēts par telpu.

Annemarijas Gulbes izstādē “Gribi tici, gribi netici” būs redzama jauktu mediju instalācija, kas ir veidota ap video, apvienojot kolektīvo un personīgo atmiņu fragmentus. Karlīna Mežecka izstādē “Trausluma arhīvs” (kuratore: Žanete Liekīte) reflektē par trausluma kategorijām, pievēršoties reģionālas telpas poētikai un cilvēka emocionālajai pieredzei tajā. Ievas Jakušas un Gundegas Straubergas “Mazcenās Rīga” apskata pilsētas identitāti kā tūrisma galamērķi no diviem kontrastējošiem skatupunktiem – ārzemju mazbudžeta aviokompānijas un vietējā mārketinga prizmas.

Centrs konkursu izsludina reizi gadā jaunās paaudzes māksliniekiem, autoru kolektīviem un kuratoriem, un tā uzvarētājiem ir iespēja īstenot izstādi “Kim?” izstāžu zālēs.



Cikla “Paudze” Birutas Delles darbu izstāde “Gleznot katru dienu”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 11. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/biruta-delle-gleznot-katru-dienu-506>

Biruta Delle (1944) ir augstu novērtēta un izstāžu apmeklētāju mīlēta latviešu māksliniece, kura glezno jau vairāk nekā sešdesmit gadu.

Padomju laikā Delle dzīvo it kā divās paralēlās pasaulēs: gan oficiālajā izstāžu aprītē, gan ideālistiskā savstarpējas pašpalīdzības vidē, kur satiekas dažādi autsaideri, bet fokusā nešaubīgi ir viņas māksla. Arī viņas daiļrade ietver divus virzienus: fanātiskas dabas, āra studijas, īpaši pievēršoties saules gaismas un ēnas laukumu attiecībām, un vērienīgas daudzfigūru kompozīcijas, kurās parādās spilgta iztēle. Mākslas pētnieki gleznotājas darbos saskata sirreālisma elementus, tomēr ar šo virzienu viņu saista vairāk automātiskās skicēšanas prakse nekā stila formālās pazīmes.

Biruta Delle ir publiski stāstījusi par personiskās dzīves sarežģījumiem: depresijas epizodēm, medikamentu lietošanu, psihiskiem traucējumiem un konfliktu vistuvāko cilvēku lokā, kas 1993. gadā rezultējās letāli. Tāpat par grūto krīzes pārvarēšanas ceļu, kurā mākslinieci glābj meditācija, sarunas ar mācītāju un – darbs. “Šīs sarunas uz mani iedarbojās kā zvērests: gleznot katru dienu.”

Izstādē “Gleznot katru dienu” eksponētas Birutas Delles labi pazīstamās, bieži reproducētās figuratīvas kompozīcijas un ainavas no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, Latvijas Mākslinieku savienības muzeja, mākslas centra Zuzeum un privātām kolekcijām.



KINO

Filma “Melnais samts”

Piedāvā: Filmu studija “Ego Media”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://egomedia.lv/lv/black-velvet/>

Marta, filmas galvenā varone, ir filmu režisore. Viņa dzīvo tipisku mūsdienu radošā trīsdesmitgadnieka dzīvi: strādā darbavietā, kurā nespēj sevi realizēt, uzņemas darbus, kuru termiņus mūždien nokavē, uztur romantiskas attiecības, kurās negūst emocionālu piepildījumu, savu depresiju ārstē ar apreibināšanos un turpina saviem draugiem apgalvot, ka jau pavisam “drīz” viņa sāks strādāt pie savas jaunās filmas scenārija. Caur skumju, absurdu un komisku notikumu virkni Marta ir spiesta iemācīties, ka dažkārt, lai tiktu laukā no bedres, tajā ir jāiekrīt vēl dziļāk.

Filmu visprecīzāk raksturo apzīmējums dramēdija, jo tajā apvienoti drāmas un komēdijas elementi.



Animācijas filma “Sirds likums”

Piedāvā: Filmu studija “Lokomotīve”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Plašāk: <https://linktr.ee/sirdslikums>

Filma ir glezniecisks un krāšņš stāsts par kādu neparastu Princesi, kura vienas dienas laikā iepazīst un atraida savu topošo līgavaini, sastop Svešinieku, saņem aizliegtu dāvanu, aizbēg no mājām un iegūst daudz jaunu draugu.

Princese Alda dzīvo karaļvalstī, kurā, pēc viņas tēva Karaļa rīkojuma, viss ir skaidri un stingri regulēts – šeit jūtām nav vietas, visam jānotiek pēc noteiktas kārtības un ievērojot disciplīnu. Taču nejauša sastapšanās ar Svešinieku meitenei paver pavisam citu pasauli un izrādās, ka pāri stingrajai prāta kārtībai stāv vēl pavisam cits, daudz svarīgāks likums – Sirds likums.

Filmas pamatā ir latviešu literatūras klasiķa Jāņa Ezeriņa pasaka “Jaunais likums”, kas piedāvā plašu un dziļu tēmu loku, bet kā galveno izvirza sirds likumu, kas simbolizē emocijas kā cilvēcības galveno izteicēju.



Filma “Podnieks par Podnieku. Laika liecinieks”

Piedāvā: Filmu studija “Jura Podnieka studija”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros no 2. marta un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem no 18. marta; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/jurapodniekastudija>

Režisors Juris Podnieks bija sava laika liecinieks – drosmīgs, aizrautīgs un līdzjūtīgs. Viņa filmas ir aizkustinājušas miljoniem skatītāju visā pasaulē. Viņš bija viens no spožākajiem latviešu dokumentālā kino saimes pārstāvjiem, kurš tieši un skaidri spēja runāt par laiku, sabiedrību, indivīdu un nāciju. Dzīvē un savās filmās Juris Podnieks meklēja atbildes uz sarežģītiem jautājumiem tautas vēsturē, mudināja skatītājus domāt un celt pašapziņu, meklējot ceļus Latvijas tautas pastāvēšanai nākotnē.

Filmā ar klātesošu Podnieku caur intervijām, vēl neredzētiem dienasgrāmatu ierakstiem, foto un kino fragmentiem skatītājam būs iespēja ieskatīties radošas personības izaugsmes līkļos un būt klāt ne tik senās mūsu vēstures svarīgos pagrieziena brīžos. Tā ir iespēja atkal gan satikties ar Juri Podnieku, gan iepazīt viņu no jauna.



Daudzsēriju mākslas filma “Pansija pili”

Piedāvā: Filmu studija “Mistrus Media”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://www.mistrusmedia.lv/lv/filmas#seriali/pansija-pili>

Daudzsēriju filma par vienas vasaras notikumiem kādā Rīgas inteliģentu ģimenē, kam negaidīti piešķirta nomaļa muiža ar visiem tās neparastajiem iemītniekiem un kam nākas izlemt, ko ar nolaisto īpašumu iesākt. Aizraujoši un komiski notikumi astoņās sērijās, kurās topošais rakstnieks Anšlavs Eglītis kopā ar brāli Vidvudu, tēvu Viktoru un viņa dzīvesbiedri Hildu Vīku sāk muižas atjaunošanas darbus, vienlaikus tajā atverot pansiju, kas kļūst par apkārtnes iedzīvotāju, pagātnes rēgu, pilsētas viesu un latviešu inteliģences attiecību krustpunktu un vienas vasaras skatuvi 20. gadsimta 20. gadu Latvijai.



Daudzsēriju mākslas filma “Padomju džinsi”

Piedāvā: Filmu studija “Tasse Film”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros no 26. februāra un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/sovietjeans>

Septiņdesmito gadu izskaņā – laikā, kad visā PSRS ir izvērsta pati sīvākā propaganda pret rietumu kultūru – kādā Latvijas psihiatriskajā slimnīcā kvēls rokmūzikas fans ir izveidojis veiksmīgu un nelegālu pagrīdes džinsu ražotni.

Filma tikusi nominēta “Lielajam Kristapam” 12 kategorijās un ieguva arī trīs nozīmīgas balvas. Filma ir divu režisoru – Staņislava Tokalova un Jura Kursieša – sadarbības rezultāts, galveno lomu tajā atveido Kārlis Arnolds Avots.



DIZAINS

Ineses Ezertēvas keramikas izstāde “Gadalaiki”

Piedāvā: Cēsu Izstāžu nams

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 7. aprīlim; klātienē norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: pils@cesis.lv, tel. nr.: 64121815, 26576111

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://cesupils.lv/event/i-ezertevas-keramikas-izstade-gadalaiki/>

Ineses Ezertēvas personālizstādes tēma ir daba un tās mūžīgā mainība. Izstāde vēsta par mākslinieces galveno iedvesmas avotu – Latviju, tās mainīgo, skaisto un neatkārtojamo dabu,

kas ir pilna dzīvības un skaistuma. Izstādes darbos māksliniece ar savu rokrakstu, skatījumu un mīļumu atklāj naratīvus par četriem gadalaikiem, un nerimstošo mainību tajos. Mākslas darbu formās un krāsās daudzveidīgā kompozīcija veido vienotu ainavu, kur katram priekšmetam ir sava nozīme un vieta.

Šī izstāde ir daļēji retrospektīvs stāsts, kas skatītājiem piedāvā iespēju aplūkot gan agrāk veidotus, gan arī pēdējā laikā tapušus darbus. Viņas iespaidi un pārdomas par Latvijas dabas gadalaikiem ne tikai saglabājas atmiņā, bet arī tiek pārnesti keramikā un porcelānā.

Darbos ir skaidri saskatāma izkopta sava īpašā tehnika. Ineses rokās akmens masa ir kā dzīvs organisms, kas iegūst dažādas faktūras, kuru trauslumu ir jācenšas nesabojāt pat ar roku pieskārienu. Individuālā autortehnika, savienojumā ar zināšanām tehnoloģijā un ilggadēju pieredzi keramikā, nodrošina darbiem augstu profesionālo līmeni. Katrā darbā ir vērojama proporcijas, formas un faktūras saskaņa, kā arī materiālu saspēle ar delikāto glazējumu, un vieglu glazūras mirdzumu, kas katru darbu padara īpašu.



Rotu mākslas biedrības izstāde “Skārien-jūtīgs”

Piedāvā: Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 21. aprīlim; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: dmdm@lnmm.lv, tel. nr.: 67830917

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izstades/skarien-jutigs-rotu-makslas-biedribas-izstade-504>

Rotu mākslas biedrības izstāde “Skārien-jūtīgs”, kurā 23 autoru darbi atklāsies attiecībās ar rotu īpašniekiem, parādot dažādu paaudžu un mākslinieku rokrakstu plašo amplitūdu, uzsverot nozares attīstību un pēctecību. Izstādes ideja balstās stāstos par cilvēkiem, viņu izvēlētajām rotām un darbu autoriem. Ekspozīcijā skatāmi mākslinieku oriģinālie jaundarbi, stāsti par katra dizainera radošo pieredzi un brīdi, kad rota satiekas ar īpašnieku.

Ekspozīcijas iekārtojumu veidojusi scenogrāfe Ilze Ķēniņa. Līdztekus autordarbiem ekspozīcijā redzami fotogrāfa Mārtiņa Cīruļa veidotie portreti, kuros atspoguļojas rotu un to valkātāju vizuālais dialogs. Papildus Pēteris Pāss radījis skaņu instalāciju, kas iekļauj rotu tapšanas procesa audio fragmentus, elektroniskās mūzikas elementus un verbāli atklāj rotu nēsātāju domas un emocijas par rotaslietas nozīmi savā ikdienā.



Muzejpedagoģiskā nodarbība “No idejas līdz rotai” ekspozīcijā “Skārien-jūtīgs”

Piedāvā: Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 21. aprīlim; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: dmdm@lnmm.lv, tel. nr.: 67830917

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/aktualo-izstazu-programmas/nodarbibas-skoleniem-no-idejas-lidz-rotai-181>

Nodarbība skolēni izstādē “Skārien-jūtīgs” iepazīstas ar rotu radīšanas procesu un aktuālajām dizaina tendencēm Latvijā. Muzejpedagoga vadībā skolēni aplūko jaundarbus ekspozīcijā, uzzina to tapšanas aizkulises un kļūst par māksliniekiem radošās darbības laikā.

Norises pirmajā daļā skolēni aicināti dalīties priekšstatos par rotām, to nēsāšanas pieredzi un nozīmi, pievēršot uzmanību materialitātei, vizuālajam risinājumam, valkātāja pieredzei un lietošanas vēsturei. Sarunā rasta atbilde uz jautājumu: “Vai jebkura rota ir mākslas darbs?”.

Otrajā daļā skolēni gūst ieskatu izteiksmes līdzekļu daudzveidībā un nozares tendencēs Latvijā, apmeklējot izstādi “Skārien-jūtīgs”. Tiek skatītas 23 latviešu mākslinieku oriģināldarbus un fotogrāfa Mārtiņa Cīruļa veidotos fotoportretus, kas stāsta par autora, rotaslietas un tās valkātāja attiecībām.

Nodarbības noslēgumā skolēni iejūtas mākslinieka lomā – veido 3D skici kāda nejauši izvēlēta personāža rotai, iztēlojoties cilvēka vēlmes, vajadzības un attieksmi pret aksesuāriem. Radošie veikumi veido pop-up skati – kopā apspriežot īstenoto un daloties ar pieredzēto.



Latvijas Mākslas akadēmijas Keramikas katedras 100 gadu jubilejas izstāde “No zemes līdz mākslai”

Piedāvā: Latvijas Mākslas akadēmija

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 15. martam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Nikola Rundāne, e-pasts: nikola.rundane@gmail.com, tel. nr.: 27512880

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/latvijas-makslas-akademijas-keramikas-katedras-100-gadu-jubilejas-izstade-no-zemes-lidz-makslai/>

Izstāde aicina atklāt jaunu skatījumu uz eksistences un veidošanas procesiem, dzimšanu un dzīvošanu, senču un vēstures nozīmi, pārdzimšanu un katra dzīvā organisma nozīmi pirmatnējā sākuma nozīmē. Neatklātie jautājumi par pasauli, ticību, dabu, dzīvi, kosmoloģiju un laiku vienmēr ir aktuāli, to interpretēšana ļauj saprast laikmetīga mākslinieka skatījumu uz mūsdienu pasaules ritējumu jaunā gaismā.

“No zemes līdz mākslai” mērķis ir apvienot Latvijas keramiķu talantu vienotā stāstījumā par radīšanu, kas iemieso dabas spēku ar cilvēku mijiedarbību veidošanas procesā. 1924. gadā Latvijas Mākslas akadēmijā darbību uzsāka keramikas meistardarbnīca, ar spilgtu un bagātu vēsturi tā turpina jaunrades procesus arī šodien.



Margaritas Stārastes 110. gadu jubilejai veltīta izstāde

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Norises laiks: Izstādes darba laikā līdz 30. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Silvija Tretjakova, e-pasts: silvija.tretjakova@lnb.lv, tel. nr.: 29492456

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Plašāk: <https://www.lnb.lv/margaritas-starastes-110-gadu-jubilejai-veltita-izstade/>

Izstāde “Margaritas Stārstes lielā diena: lelles un dekorācijas no FS “Animācijas brigāde” Nu filmām “Zīļuks”, “Kraukšķītis”, “Sārtulis”, “Zaķu lielā diena”” ir veltījums mākslinieces 110. gadu jubilejai.

Margaritas Stārstes radītajiem pasaku tēliem – Zīļukam, piparkūku vīriņam Kraukšķītim “Ziemas pasakā”, zīmulim Sārtulim no grāmatas “Sārtuļa brīnišķais ceļojums” un Lieldienu zaķēniem no grāmatas “Lieldienas! Lieldienas!” ir veltīta četru filmu leļļu un dekorāciju izstāde. Tajā iespējams baudīt četrus gadalaikus, izpētot filigrānos pasaku tēlus, epizodes no filmām, ko tik meistarīgi veidojuši leļļu animācijas mākslinieki.

Izstādi organizē Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centrs sadarbībā ar filmu studiju “Animācijas brigāde”.



ARHITEKTŪRA

Jelgavas Vecpilsētas mājas apskate un vēstures ekspozīcijas “Māja stāsta” iepazīšana

Piedāvā: Jelgavas valstspilsētas pašvaldības iestāde “Jelgavas reģionālais tūrisma centrs”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Evelīna Bučele, e-pasts: vecpilseta@jelgava.lv, tel. nr.: 27309673

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/jelgavas-vecpilsetas-majas-apskate-un-vestures-ekspozicijas-maja-stasta-iepazisana/>

Jelgavas Vecpilsētas mājas multimedialā ekspozīcija iekārtota ēkas vēsturiskajā dzīvoklī un ir ietverta trīs zelta lādēs. Apmeklētāji, atverot atvilktnes, var iepazīt daudzveidīgu informāciju par Jelgavas seno apbūvi, Jelgavas Vecpilsētas māju, tās vēsturi un atjaunošanu laikposmā no 18. līdz 21. gadsimtam.

Ekspozīcijā izmantoti inovatīvi un interaktīvi risinājumi – videomateriāli, skārienjūtīgie ekrāni, animētas fotogrāfijas u.c. Iepazīšanās ar “mājas stāstu” notiek ar audiogida starpniecību latviešu, angļu vai krievu valodā. Ar īpaši ekspozīcijai radītu skaņdarbu un sadzīves skaņu palīdzību skolēniem ir iespēja iejusties mājas seno laiku atmosfērā un kļūt par daļu no ekspozīcijas kņadas.

Pirms apskates skolēnus uzrunās Jelgavas Vecpilsētas mājas darbinieks, kurš iepazīstinās ar kvartāla un ēkas vēsturi, izskaidros kā darboties ar ekspozīciju u.tml.



MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Muzejpedagoģiskā nodarbība fotoizstādē “Liepājnieki 1991. gada janvāra barikādēs”

Piedāvā: Liepājas muzejs / Liepājas okupācijas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 10. martam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Inga Zīverte, e-pasts: inga.ziverte@liepaja.lv, tel. nr.: 29605223

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-fotoizstade-liepajnieki-1991-gada-janvara-barikades/>

Atjaunotajā Liepājas okupācijas muzejā aplūkojamas fotogrāfijas ar notikumiem barikādēs Liepājas pilsētā.

Izstādē melnbaltajās fotogrāfijās redzami 1991. gada janvāra notikumi Liepājā pie pilsētas valdes, Jāņa Čakstes (toreiz Komjaunatnes) laukumā pie Imanta Sudmaļa pieminekļa, abu laikrakstu (“Kurzemes Vārds” un “Kursas Laiks”) ēkas, pasta, kā arī pie televīzijas torņa.

Nodarbības laikā skolēni uzzinās par tā laika aktuālajiem notikumiem, politiskiem spēkiem un personībām. Nodarbības mērķis ir veicināt skolēnu izpratni par notikumiem Liepājā un Latvijā 1991.gada janvārī, t.s., Barikāžu laiku, kad ar neagresīvu, bet aktīvu pretošanos Latvija nosargāja savu neatkarību no PSRS.

Papildus tam skolēni uzzinās, cik svarīgi ir attīstīt stratēģisko un telpisko domāšanu, apzinot svarīgākos stratēģiskos punktus pilsētā un valstī, kā arī, kā sagatavot rīcības plānu nestandarta situācijām, ņemot vērā speciālistu izstrādātās vadlīnijas.



Muzejpedagoģiskā nodarbība izstādē “Kurzemes un Zemgales hercogiste un Lietuvas dižkunigaitija (1561–1795)”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 31. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Izglītības un komunikācijas departaments, e-pasts: info@lnvm.lv, tel. nr.: 67221357

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-izstade-kurzemes-un-zemgales-hercogiste-un-lietuvas-dizkunigaitija-1561-1795/>

Nodarbības laikā skolēni paplašina zināšanas par Kurzemes un Zemgales hercogistes izveidošanas, politisko statusu, saimniecību, hercogu dinastijām, muižniecību, baznīcu lomu. Skolēni uzzina par Kurzemes un Zemgales hercogistes un Lietuvas dižkunigaitijas saskarsmes punktiem.

Izstādē apskatāmi unikāli priekšmeti – Kurzemes un Zemgales hercogu, Lietuvas dižkunigaišu un Polijas karaļu, kā arī muižnieku portreti, dokumenti, zīmogi, medaļas, monētas, kartes, grāmatas, baznīcu interjera detaļas un dažādi sadzīves priekšmeti. Nodarbības laikā skolēni, piedaloties spēlē un pētot dažādus izstādē redzamos vēstures avotus, izprot hercogistes vēstures dažādos aspektus un iegūst padziļinātu izpratni par šo vēstures periodu.

Nodarbības mērķis ir iepazīstināt ar Kurzemes un Zemgales hercogistes un Lietuvas dižkunigaitijas vēsturi un savstarpējām ietekmēm, abu valstu atstātajām pēdām kultūrvēsturiskajā vidē, tuvāk pievērsties laikmeta politiskajiem un ekonomiskajiem procesiem, robežu veidošanai, baznīcai.



Muzejpedagoģiskā nodarbība “Ieklausies mūzikā, ieklausies sevī”

Piedāvā: Rakstniecības un mūzikas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Liena Šmukste, e-pasts: kunikacija@rmm.lv, tel. nr.: 67509263

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/mujejpedagogiska-nodarbiba-ieklausies-muzika-ieklausies-sevi/>

Nodarbības sākumā skolēniem tiek piedāvāts izziņāt Rakstniecības un mūzikas muzeja skaņu ierakstu izstādi “SAN”, kur skolēni tiek iepazīstināti ar skaņas ierakstīšanas un atskaņošanas tehnoloģijām, sākot ar 19. gadsimta beigās izgudrotajām mehāniskajām klavierēm, beidzot ar CD. Skolēni uzzina par katra skaņu ierakstīšanas veida darbības principiem, to priekšrocībām un trūkumiem, kā arī par populārākajiem mūzikas žanriem, kas tajos tikuši ierakstīti.

Nodarbības turpinājumā skolēni iepazīst un saprot savas izjūtas un emocijas, pārrunājot dažādo emociju raksturojumu, enerģijas līmeni un izveidojot “garastāvokļa termometru”. Klausoties dažādu stilu un laiku mūziku, skolēniem ir uzdevums ieklausīties savās izjūtās un izvēlēties piemērotāko vietu iepriekš izveidotajā “garastāvokļa termometrā”.

Nodarbības laikā tiek sniegts ieskats par specifiski Latvijai nozīmīgiem skaņu ierakstīšanas vēstures faktiem. Tāpat skolēni iepazīst un saprot savas izjūtas un emocijas, klausoties dažādu stilu un laiku mūziku, kā arī pievērš uzmanību tam, kā savas emocijas var regulēt un iespaidot ar mūzikas palīdzību.



LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Izdevējam Ansim Gulbim veltītas krājuma izlases “Nācijas vertikāle”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 2024. gada 24. februārim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Maija Treile, e-pasts: maija.treile@lnb.lv, tel. nr.: 29631741

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnb.lv/izdevejam-ansim-gulbim-veltitas-krajuma-izlases-nacijas-vertikale/>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) telpā “Retumu pasaule” skatāmā krājuma ievērojamā izdevēja Anša Gulbja (1873–1936) 150 gadu jubilejai veltītas krājuma izlases “Nācijas vertikāle”, kas iezīmē viņa izdevējdarbības nozīmi nacionālās grāmatniecības attīstībā. Krājuma izlase iepazīstina ar izdevumiem, kas pārstāv dažādus Anša Gulbja apgāda attīstībai nozīmīgus periodus un tematiski daudzveidīgu izdevumu spektru.

Ansis Gulbis ir viens no nozīmīgākajiem un vērienīgākajiem grāmatizdevējiem latviešu grāmatniecības vēsturē. Viņa apgāds piederēja ilglaicīgākajiem un produktīvākajiem (kopumā ap 2000 izdevumu) grāmatrūpniecības uzņēmumiem Latvijā 20. gadsimta pirmajā pusē. Anša Gulbja darbība būtiski veicinājusi nacionālās grāmatniecības un literatūras attīstību, iepazīstinot latviešu lasītājus ar pasaules literatūras klasiku.

Izlases satura autors ir LNB vadošais pētnieks Viesturs Zanders. Savukārt pie Periodikas lasītavas aplūkojama mazāk zināmai Gulbja izdevējdarbības šķautnei – periodikai – veltīta

izlase. To veidojusi LNB Periodikas nodaļas galvenā bibliogrāfe fondu izpētes jomā Kristina Papule. Krājuma izlases papildina vides objekts LNB ātrijā – Gulbja apgādā izdoto izdevumu saraksts –, kas sniedzas no 1. līdz pat 5. stāva līmenim, iezīmējot Anša Gulbja izdevējdarbības kopējo vērienu. Krājuma izlašu dizainu veidojusi Linda Jeromane, vides objekta dizaina autore: Madara Lesīte-Volmane.



Muzejpedagoģiskā nodarbība “Dainu vārdnīca”

Piedāvā: Krišjāņa Barona muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dita Butule, e-pasts: dita.butule@gmail.com, tel. nr.: 26552627

Mērķauditorija: 5.–9. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-dainu-vardnica/>

Nodarbība sākas ar nelielu stāstījumu par Krišjāni Baronu un viņa izveidoto Dainu skapi, uzdodot skolēniem jautājumu, kā var sakārtot tautasdziesmas? Apspriežot saņemtās atbildes un kopīgi diskutējot, skolēni uzzina arī par Krišjāņa Barona radītās dainu kārtšanas sistēmu.

Katrs skolēns saņem lapiņu, uz kuras uzrakstīta tautasdziesma, nolasa to un novieto to Barona izveidotā dainu krājuma satura rādītāja attiecīgajā sadaļā (izveidota shematiska matrica ar tēmu nosaukumiem). Lasīšanas laikā tiek noskaidrotas vārdu nozīmes, atrasti atslēgas vārdi, kas ļauj noteikt tautasdziesmas tematisko piederību. Kad dziesmas sakārtotas, noris neliela saruna par to, cik viegli vai grūti dziesmas kārtot kā Krišjānim Baronam, tā pašiem skolēniem.

Nodarbības turpinājumā skolēniem tiek piedāvātas darba lapas, kur jāsakārto tautasdziesmu rindiņas pareizā secībā. Ir neliela saruna par to, kas bija viegli, kas sagādāja grūtības. Kāpēc? Nodarbības turpinājums var būt veltīts apakštēmām saskaņā ar skolotāja mācību plānu. Piemēram, “Dainu vārdnīca”, kas ietver stāstījumu par Dainu skapja saturu, jo skapī glabājas ne tikai tautasdziesmu teksti. Īpaša uzmanība tiek veltīta papildmateriāliem, kas glabājas Dainu skapja atvilktnēs – dainu vārdu sarakstiem, vēstulēm u. tml. Skolēni grupās meklē vārdus vietnē www.dainuskapis.lv. Vārdu izvēle ir saskaņota ar skolotāja mācību plānu (piemēram, vecvārdi, vietvārdi, darbības vārdu dažādas formas, dainas izlokšņu variantos utt.).



* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama [programmas mājaslapas katalogā](#).
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
 - o visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
 - o īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagoģi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas arī pieejamas [mājaslapā](#).

- Mājaslapas [aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālajām kultūras norisēm un skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>. Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagogu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t.sk., programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
